

**Приватний вищий навчальний заклад
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Кафедра цивільного права і процесу**

Робоча програма навчальної дисципліни

**ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА
ПРОБЛЕМИ ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ**

Освітньо-професійні програми другого рівня вищої освіти
та освітньо-кваліфікаційні програми за спеціальністю 081 «Право»

Розробник:

Бабецька І. Я. доцент кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету,
кандидат юридичних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу
юридичного факультету університету 30 серпня 2018 року (протокол №1).

Завідувач кафедри
доктор юридичних наук
Короед С. О.
30 серпня 2018 р.

ВСТУП

Нотаріат України є однією з дисциплін, які вивчають у вищих навчальних закладах України. Викладання дисципліни передбачає розкриття соціальної суті та юридичного змісту законодавства, взаємозв'язку його норм, оволодіння вмінням їх наукового та практичного застосування.

Метою вивчення навчальної дисципліни є дослідження інституту нотаріату, визначення його ролі в функціонуванні правової держави, громадянського суспільства та здійсненні прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб.

Завдання:

- формувати у студентів глибокі теоретичні та практичні знання щодо використання їх у своїй професійній діяльності;
- сприяти вихованню у студентів поважного ставлення до закону як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів, інтересів суспільства і держави від правопорушень;
- поглиблене вивчення загальних базових положень про правочини.

У процесі вивчення дисципліни рекомендується використовувати, окрім підручників і навчальних посібників, Закони України, постанови Верховної Ради України, укази Президента і Уряду України з питань економіки, фінансів, інструктивні та методичні матеріали Міністерства юстиції України та інших державних юридичних органів, що стосуються питань нотаріальної діяльності.

Предмет: законодавство України про нотаріат (З.У. Про нотаріат, Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України) і практика його застосування.

В межах вивчення курсу студент повинен

знати:

- основні правові поняття, категорії та правові інститути, базою для яких є Конституція України та чинне цивільне законодавство;
- організацію роботи нотаріальної контори;
- порядок посвідчення правочинів;
- особливості застосування законодавства іноземних держав.

вміти:

- орієнтуватися в системі чинного цивільного законодавства та відшукати в ньому необхідну і правильно застосувати для даного конкретного випадку норму;
- тлумачити чинне законодавство;
- складати проекти відповідних документів, необхідних для вчинення нотаріальної дії.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Освітньо-професійні програми другого рівня вищої освіти та освітньо-кваліфікаційні програми за спеціальностями «право»	За вибором	
Модулів – 1	Освітній ступінь: магістр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 0		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		9	9
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год.; самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		18 год.	6
		Практичні, семінарські	
		12 год.	2
		Лабораторні	
		<i>не передбачено</i>	
		Самостійна робота	
		60 год.	82
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 38,8

для заочної форми навчання – 5,6

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань: примірні тестові завдання на сайті університету у розділі «Тести УКД»
- 2) написанням есе;
- 3) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 4) підсумкового заліку у тестовій формі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Нотаріат загальні положення. Організація роботи нотаріальних контор

Тема 1. Нотаріат. Загальні положення.

Поняття та завдання нотаріату. Предмет і система нотаріального процесуального права. Нотаріальний процес та його стадії.

Нотаріус. Права, обов'язки, присяга нотаріуса.

Вимоги до посади нотаріуса.

Помічник нотаріуса. Кваліфікаційні комісії нотаріату.

Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю та підстави його анулювання.

Тема 2. Організація роботи нотаріальних контор

Організація роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, посадових осіб виконкомів місцевих рад, консульських установ.

Організація та діяльність управлінь юстиції щодо роботи нотаріальних органів.

Організація та діяльність Української нотаріальної палати.

Предметна та територіальна компетенція нотаріальних органів.

Посвідчення заповітів і доручень прирівняних до нотаріально посвідчених.

Тема 3. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.

Поняття нотаріальної дії. Місце та строки вчинення нотаріальних дій. Підстави для відмови у вчиненні нотаріальних дій.

Встановлення особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії.

Перевірка дієздатності громадян та правоздатності юридичних осіб, які беруть участь в правочинах, а також перевірка повноважень представника. Підписання нотаріальних документів.

Нотаріальні акти. Нотаріальне діловодство.

Оплата вчинюваних нотаріальних дій. Оскарження нотаріальних дій або відмова у їх вчиненні.

Змістовий модуль II. Вчинення нотаріальних дій

Тема 4. Посвідчення правочинів.

Загальні правила посвідчення правочинів. Посвідчення договорів про відчуження нерухомого майна (купівля-продаж, дарування, міна). Посвідчення договорів про відчуження об'єктів незавершеного будівництва. Посвідчення договору іпотеки (застави). Посвідчення договорів відчуження земельних ділянок. Посвідчення договорів відчуження транспортних засобів. Посвідчення правочинів щодо розпорядження часткою нерухомого майна в спільній власності. Посвідчення

договорів довічного утримання (догляду). Посвідчення договорів найму (оренди) житла для проживання. Посвідчення договорів оренди земельних ділянок. Посвідчення договорів доручення.

Тема 5. Особливості вчинення окремих видів нотаріальних дій.

Посвідчення заповітів. Посвідчення довіреностей. Вжиття заходів до охорони спадкового майна та строки їхньої дії. Місце та строки видачі свідоцтва про право на спадщину. Видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом: а) черги спадкування; б) обов'язкова частка в спадщині; в) спадкування по праву представлення; г) спадкування за трансмісією. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Накладення заборони на відчуження нерухомого майна. Засвідчення вірності копій документів та виписок з них. Засвідчення справжності підпису на документах. Засвідчення вірності перекладу документів з однієї мови на іншу. Нотаріальне посвідчення безспірних юридичних фактів. Прийняття нотаріусом грошових сум та цінних паперів у депозит. Стягнення грошових сум або витребування майна за виконавчим написом. Умови та строки вчинення нотаріусом виконавчих написів. Вчинення протестів векселів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		с	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль I. Нотаріат загальні положення. Організація роботи нотаріальних контор												
Тема 1. «Нотаріат. Загальні положення»	26	4	2	0		10	10	2	0	0	0	30
Тема 2. «Організація роботи нотаріальних контор»	26	2	2	0		10	10	2	2	0	0	30
Тема 3. «Загальні правила вчинення нотаріальних дій»	26	4	2	0		10	20	0	0	0	0	30
Разом за змістовим модулем 1.	40	10	6	0		30	40	4	2	0	0	42
Змістовий модуль II. Вчинення нотаріальних дій												
Тема 4. «Посвідчення правочинів»	40	4	2	0		20	34	2	0	0	0	32
Тема 5. «Особливості вчинення окремих видів нотаріальних дій»	32	4	4	0		10	20	0	0	0	0	20
Разом за змістовим модулем 2.	50	8	6	0		30	40	2	0	0	0	40
Усього годин	90	18	12	0		60	90	6	2	0	0	82

Рекомендована література

Базова

Нормативно-правові акти України

Нормативно–правові джерела (зі змістом нормативно-правових актів можна ознайомись на сайті www.zakon.rada.gov.ua):

1. Конституція України (від 28 червня 1996 р.). – К., 1996. – 47 с. // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України. – К.: Атіка, 2003. – 416 с. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Цивільний кодекс України: Коментар. – Харків, 2003.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р. – К.: Атіка, 2002. – 80с. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
5. Земельний кодекс України. – К.: Атіка, 2001. - 96с. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
6. Закон України “Про нотаріат” від 02.09.1993 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 39, ст.383 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>
7. Закон України «Про громадянство України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 13, ст.65 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
8. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 36, ст.524
9. Закон України «Про приватизацію державного майна // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 24, ст.348)
10. Національний банк; Лист від 30.10.1998 № 18-211/2347-7882 Про Указ Президента України «Про врегулювання діяльності нотаріату в Україні» N 932/98 від 23.08.1998 р.
11. Наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 N 3253/5 «Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства»

Підручники

1. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. –К.: А.С.К., 2001. – 976 с. – (Сер. “Економіка. Фінанси. Право”).
2. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера, Д.В. Боброва А.С.Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
3. О.В.Дзера, Н.С.Кузнецова. Право власності в Україні. Навчальний посібник, К., 2002.
4. Цивільне право України: Підручник / Є.О. Харитонов, Н.О. Саніахметова. – К.: Істина, 2003. – 776с.
5. Нотаріат в Україні: Навч. посіб. – 2-е вид., стер./ За відп. Ред. Л.К. Радзівської . – Київ.: Юрінком Інтер, 2001. – 528 с.
6. Сміян Л.С., Нікітін Ю.В., Хоменко П.Г. Нотаріат в Україні: Навчальний посібник (2-е вид., стереотип.) / Заред. Ю.В. Шкітіна. – К.: КНТ, 2008. – 680 с.
7. Семаков Г.С., Кондакова С.П. Нотаріат в Україні. Курс лекцій. К.: МАУП. – 2001. – 120 с.
8. Шагивалеева И.З. Нотариат в РФ: Учебное пособие. – Оренбург: ГОУ ОГУ, 2003. – 108с.

Допоміжна

1. Актуальні питання реформування системи державного регулювання нотаріальної діяльності в Україні // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Спецвипуск. – 2002. – №1. – С.175-176

2. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання нотаріальною діяльністю та пріоритети запозичення в Україні // Підприємництво, господарство та право. – 2003. – №7. – С.57-61 // http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pgip/texts.html
3. Баранкова В. Нотаріальні процесуальні правовідносини // Вісник Академії правових наук. – 2000. – № 3 (22). // http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vapnu/texts.html
4. Баранкова В. Функции нотариальной деятельности // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 11. – С.89-92.
5. Бондарева М. Особливості організації нотаріату за законодавством Сполучених Штатів Америки // Право України. – 2006. – № 7. – С.131-135.
6. Вдосконалення архівної справи в системі сучасного нотаріату України // Право України. – 2001. – № 5. – С.59-65. //
7. Веприняк Д. М., Кулик О. М. Адвокатура і нотаріат. — К.: НАУ, 2005. — 100 с.
8. Виникнення та розвиток інституту нотаріату // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції. 13-14 лютого 2003 р. – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. – С. 113-114.
9. Висоцький О. Нове дослідження нотаріальної науки // Право України. – 2001. – №12. – С. 149.
10. Выменец С.П. Историко-правовые аспекты становления и развития института нотариата. Российский и международный опыт. – СПб.: Академия общественных связей, 2000. – 231 с.
11. Гулевська Г.Ю. Державне регулювання відносин у галузі нотаріальної діяльності в Україні та зарубіжних країнах: минуле, сучасність та перспективи // Влада. Людина. Закон. – 2002. – №9. – С. 140-146
12. До питання про державне регулювання нотаріальної діяльності в Україні: аналіз сучасного стану та основні тенденції розвитку // Підприємництво, господарство та право. – 2002. – №4. – С.20-22.
13. Долгов М.А. Большая история нотариата // Нотариус. – 2000. – № 3 (23). – С. 76-80.
14. Дуалізм правового статусу приватного нотаріуса в умовах реформування засад державного управління нотаріатом в Україні // Підприємництво, господарство та право.-2004. – №1. – С.20-24.
15. Єрух А. М., Козьяков Ю. М. Практичний курс нотаріату: Зразки нотаріальних документів. Роз'яснення. Коментарі / Київська міська палата приватних нотаріусів. – К.: Істина, 2006. – 567с.
16. Зацепина С.А. Гражданско-правовая ответственность нотариуса за нарушение правил нотариального производства // Нотариус. – 2000. – № 1(21). – С. 59-60.
17. Йемма А. Нотариат в условиях рыночной экономики // Советская юстиция. – 1992. – № 17/18. – С. 20-21.
18. Козьяков Ю. Нотаріат у дзеркалі проблем // Право України. – 1998. – № 6. – С. 84-85.
19. Комаров В. В., Баранкова В. В., Малюга Л. В., Федорченко Н. В. Нотаріат в Україні: Підручник / В.В. Комаров (ред.). – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 320 с.
20. Комаров В., Баранкова В. Законодавство про нотаріат: очікувані зміни // Право України. – 2003. – № 11. – С.60-65.
21. Мельник І. Проблема термінології в нотаріальному процесуальному праві // Право України. – 2005. – № 9. – С.99-102.
22. Миронов А. Нч. Нотаріат. — М.: ФОРУМ, 2005. — 207 с.
23. Нотаріат як правоохоронний інститут (історичний аспект) // Проблеми вдосконалення правового регулювання щодо забезпечення прав та основних свобод людини і громадянина в Україні: Матеріали Регіональної міжвузівської наукової конференції молодих учених та аспірантів. – Івано-Франківськ: Плай, 2003. – С. 38-40.
24. Нотаріат як проблема юридичної логіки: логіка нотаріату і нотаріальна логіка // Право України. – 2003. – № 5. – С.111-116.
25. Осматескул К.Н. Юридический статус нотариуса и его роль в правовом государстве // Нотариус. – 2002. – № 4. – С. 27-29.

26. Острогляд О.В., Юхман Я.В. Сучасний стан законодавчого регулювання нотаріальної діяльності / Острогляд О.В., Юхман Я.В. // Університетські наукові записки. Часопис Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2013. – Вип. 8. – С. 80-85.
27. Пасічник С.Г. Нотаріат в Україні. – К.: Юрінком Інтер. – 2001. – 236 с.
28. Пастухова В. П., Пеньківський В. Ф., Подкоритова Л. М., Наум М. Ю., Міщук М. О. Основи правознавства. – К.: Алерта, 2005. – 378 с.
29. Полешко А. Нотаріат і державно-правові інституції (з міжнародного симпозиуму) // Право України. – 2001. – №7. – С. 135.
30. Полтавская Н., Кузнецов В. Нотариат. Курс лекций. – М.: Ин-т междунар. права и экономики им. А.С. Грибоедова, 1999. – 176 с.
31. Правова природа нотаріату та нотаріальної діяльності як об'єкт державного регулювання в Україні: теоретичний та практичний аспект // Влада. Людина. Закон. – 2003. – №12. – С.101-104
32. Пульнева О.С. Нотаріальний акт як інструмент доказування у Франції // Юриспруденція: теорія і практика. - 2006.- № 8.- С.59-62.
33. Романовская О.В. Нотариальная палата и органы судейского сообщества: сравнительная характеристика // Нотариус. – 2000. – №6 (26). – С. 35-40.
34. Романовский Г.Б., Романовская О.В. Актуальные проблемы правового закрепления ответственности нотариуса // Нотариус. – 2000. – № 1(21). – С. 68-74.
35. Сосименко Ю.П. Коломоець Т.О. Гулевська Г.Ю. Яким бути нотаріату України // Влада. Людина. Закон. - 2002. - №1. - С.159-161.
36. Спірні питання нотаріальної науки і практики // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – №1. – С.36.
37. Теорія нотаріального процесу [текст] : Науково-практичний посібник / За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2012. – 920 с.
38. Комаров В. В. Нотаріат в Україні : підручник / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. – Х. : Право, 2011. – 384 с.
39. Марченко В.М. Нотаріальний мінімум. 2018 . – 568 с.
40. Чижмарь К. І., Журавльов Д. В., Петков С. В. Нормативний помічник нотаріуса. Практичний посібник / За заг. ред. Чижмарь К. І. – К. – 2018. – 552 с.
- Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України (на 12.02.2018)Бабенко К.А., Банах С.В., Бобрик В.І., Буглак Ю.О. та ін. / За заг. ред. Короеда С.О.- К. Професіонал, 2018.- 496с.

15. Інформаційні ресурси

1. Фріс І. П. До питання про функції нотаріату [Електронний ресурс] / І. П. Фріс // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. - 2008. - Вип. 20. - С. 134-139. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2008_20_21
2. Петришак Богдана Ігорівна. До історії публічного нотаріату у Львові XVI ст.: процедура призначення та присяги [Електронний ресурс] / Богдана Ігорівна. Петришак // Архіви України. - 2010. - № 3-4(269). - С. 93-104. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2010_3-4_6
3. Долинська М. С. Законодавство України про нотаріат: характеристика та особливості [Електронний ресурс] / М. С. Долинська // Актуальні проблеми держави і права. - 2012. - Вип. 63. - С. 568-575. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2012_63_87
4. Орзіх Ю. Г. Нотаріат у країнах Європи [Електронний ресурс] / Ю. Г. Орзіх // Актуальні проблеми держави і права. - 2012. - Вип. 66. - С. 208-216. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2012_66_31

5. Аршава І. О. Концептуальні засади вдосконалення державного управління нотаріатом в Україні [Електронний ресурс] / І. О. Аршава // Держава та регіони. Сер. : Державне управління. - 2013. - № 1. - С. 43-48. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drdu_2013_1_10
6. Гура І. В. Нотаріат як публічно-правовий інститут охорони та захисту прав громадян [Електронний ресурс] / І. В. Гура // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ . - 2011. - № 1(1). - С. 57-63. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2011_1\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2011_1(1)_9)
7. Шевчук Л. Нотаріат в Україні в складі Російської імперії [Електронний ресурс] / Л. Шевчук // Вісник Львівського університету. Сер. : Юридична. - 2013. - Вип. 57. - С. 154-162. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2013_57_21
8. Шишленко В. Г. Щодо вдосконалення організації професійного самоврядування нотаріату України [Електронний ресурс] / В. Г. Шишленко // Форум права. - 2013. - № 3. - С. 770-774. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
9. Ждан М. Д. Виникнення та розвиток інституту нотаріату [Електронний ресурс] / М. Д. Ждан, І. А. Кузнецов // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. "Право". - 2011. - Вип. 16. - С. 101-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_pravo_2011_16_18
10. Ільєва Н. В. Щодо визначення правового статусу нотаріату в Україні [Електронний ресурс] / Н. В. Ільєва // Форум права. - 2010. - № 3. - С. 152-156. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
11. Шишленко В. Г. Правове регулювання та організація діяльності нотаріату України [Електронний ресурс] / В. Г. Шишленко // Форум права. - 2010. - № 4. - С. 971-975. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
12. Шишленко В. Г. Щодо реформування нотаріату України [Електронний ресурс] / В. Г. Шишленко // Форум права. - 2012. - № 1. - С. 1091-1099. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
13. Долинська М. С. Функції українського нотаріату: поняття та види [Електронний ресурс] / М. С. Долинська // Форум права. - 2011. - № 4. - С. 208-212. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
14. Долинська М. С. Генезис нотаріату в Київській Русі [Електронний ресурс] / М. С. Долинська // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. - 2013. - Вип. 2. - С. 96-104. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2013_2_13
15. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://westudents.com.ua/glavy/69672-peredmova.html>
16. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України станом на 2018 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.npu.km.ua/aktualno/za-napryamami-diyalnosti/vchinennya-notarialnih-dij/poryadok-vchinennya-notarialnih-dij-notariusami-ukrayini-za-glavami.htm>
17. Чижмарь К. І. Нормативний помічник нотаріуса 2018 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://cul.com.ua/preview/notpom18.pdf>

Детальніше з навчально-методичним забезпеченням дисципліни можна ознайомитись на Інтернет-сторінці Університету: <http://iful.at.ua>